

DFIȘA DISCIPLINEI
Teologie morală și doctrină socială (Corp și imagine. O etică a privirii)

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Greco-Catolică
1.3 Departamentul	Școala Doctorală de Teologie și Științe Religioase
1.4 Domeniul	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Doctorat
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Doctorat în Teologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei			KDR0005 Teologie morală și doctrină socială (Corp și imagine. O etică a privirii)					
2.2 Titularul activităților de curs			Conf. univ. dr. Călin Săplăcan					
2.3 Titularul activităților de seminar			Conf. univ. dr. Călin Săplăcan					
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestru	1	2.6. Type d'évaluation	E	2.7 Regimul disciplinei	DOp.	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 1 Număr de ore pe săptămână	3	3.2 Din care : curs	2	3.3 Seminar /laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	3.5 Din care : curs	28	3.6 seminarii	12
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					48
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					32
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					25
Tutoriat					3
Examinări					4
Alte activități:					27
3.7 3.7 Total ore studiu individual	139				
3.8 Total ore pe semestru	175				
3.9 Numărul de credite	7				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>Cunoștințe Cunoașterea metodei : frontiera (fenomenologică, analitică și etică) Cunoașterea rolului producției imaginilor în raport cu corpul (seducția, aparența, manipularea) și a privirii (fascinație, contemplare, judecată) : a face și a privi specifice idolilor Cunoașterea rolului imaginilor corpului în antropologie (nașterea imaginilor, pasiunea imaginilor, omul ca imagine a lui Dumnezeu) Cunoașterea rolului privirii în etică (nașterea legăturii intersubiective, imaginea ca împărtășire al privirilor, privirea ca angajament pentru celălalt)</p> <p>Abilități Capacitatea de a aplica metoda frontierei în situații specifice muncii teologice și interdisciplinare Elaborarea unei munci proprii de cercetare pornind de la frontieră (termen, concept, paradigmă)</p> <p>Competențe Dezvoltarea unei responsabilități personale în raport cu adevărul corpului și libertatea privirii Dezvoltarea unei responsabilități colective la nivelul comunităților, în raport cu adevărul corpului și libertatea privirii Dezvoltarea unei structuri educative în raport cu producția imaginilor și în raport cu privirea</p>
	<p>Competențe transversale Aplicarea eticii privirii în viața comunitară și în cea personală Organizarea comunităților creștine în vederea unui ajutor pentru cei care sunt victime ale privirilor dezumanizante</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cum să mă dăruiesc celui alt fără să-l fac captiv de imaginea corpului meu și fără să mă pierd în privirea lui ? Cum să privesc pe celălalt fără să-l depozitez de el-însuși și fără să fiu sedus de imaginea corpului său ? Chestiunea etică vizează pe de o parte uzajul corpului pe care-l facem (seducție, aparență, manipulare) pentru a satisface ochii celui alt. Pe de altă parte, ea interoghează uzajul ochilor pe care-l facem (fascinație, contemplare, judecată) când îi umplem cu producția imaginii corpului și cu posesiunea devoratoare a ceea ce contemplăm. Ceea ce este în joc este adevărul corpului meu și libertatea privirii mele
7.2 Obiectivele specifice	<p>Analiza axelor metodologice de cercetare în demersul etic</p> <p>Analiza câmpului etic prin critica reprezentărilor reduționiste întreținute de cultura actuală prin producția imaginilor corpului și prin privire</p> <p>Analiza perspectivelor de confruntare și complementaritate în antropologia creștină privind corpul și imaginea</p> <p>Analiza perspectivelor pluraliste în ceea ce privește etica privirii</p>

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Introducere FRONTIERA : TERMEN, CONCEPT, PARADIGMĂ	Prelegerea, dialogul	3 ore
Frontiera		

<ul style="list-style-type: none"> - frontiera : termen, concept, paradigmă în teologie - frontiera : formă și dinamism, identitate și alteritate, finitudine și suficiență - Frontiera ca separare, pasaj, unitate <p>SĂPLĂCAN Călin; BODEA Marcel Smilihon. <i>Teologie analitică. Logică și limbaj teologic</i>. Cluj-Napoca, PUC, 2023.</p> <p>CHEVALIER, Laurent. <i>La frontière entre la guerre et la paix. Du signe au sexe, le théâtre sacrificiel de l'homme</i>. Paris, L'Harmattan, 2003, pp. 7-24.</p> <p>GOUNELLE, André. « La notion de frontière à partir de Paul Tillich » in <i>Autres Temps. Les cahiers du christianisme social</i>. N°33-34, 1992. pp. 54-61.</p> <p>LASK Tomke, „Grenze/frontière : le sens de la frontière” in <i>Quaderni</i>. N. 27, Automne 1995. Penser la frontière. pp. 65-78.</p>		
<p style="text-align: center;">Prima parte FRONTIERA ÎNTRE CORP ȘI IMAGINE</p>	Prelegerea, dialogul	3 ore
<p>Cap. I : Chipurile seducției</p> <ul style="list-style-type: none"> - seducția ca deturnare - seducția ca revelație <p>SĂPLĂCAN Călin. <i>Une éthique du regard</i>. Cluj-Napoca, 2014, pp. 7-14</p> <p>BAUDRILLARD, Jean. <i>De la séduction</i>. Paris, Galilée, 1979, pp.24-45.</p> <p>OUAKNIN, Marc-Alain. <i>Concerto pour quatre consonnes sans voyelles</i>. Paris, Ed. Payot & Rivages, 1998, pp.247-248</p>		
<p>Cap. II : Aparențele sau un corp care se „epifanizează”</p> <ul style="list-style-type: none"> - jocul aparențelor - frontiera între frumos și urât - depusarea culturală a corpului - normativitate etică și normativitate estetică <p>SĂPLĂCAN Călin. <i>Une éthique du regard</i>. Cluj-Napoca, 2014, pp. 17-33</p> <p>LACROIX, Xavier. <i>Le corps et l'esprit</i>. Paris, Vie Chrétienne, 2-ème édition, 1992, pp.11-35.</p> <p>MAFFESOLI, Michel. <i>Au creux des apparences</i>. Paris, Biblio/Essais, 1993, pp.103-152.</p> <p>BOREL, France. <i>Le vêtement incarné. Les métamorphoses du corps</i>. Paris, Calmann-Lévy, 1992, pp.15-52.</p>		
<p>Cap III : De la aparență la manipulare</p> <ul style="list-style-type: none"> - imaginea corpului și reprezentare - controlul corpului (anorexia și bulimia) - producția corpului (chirurgia estetică și bodybuilding-ul) <p>SĂPLĂCAN Călin. <i>Une éthique du regard</i>. Cluj-Napoca, 2014, pp. 33-47</p> <p>MARZANO-PARISOLI, Maria Michela. <i>Penser le corps</i>. Paris, PUF, 2002, pp. 13-46.</p> <p>BOREL, France. <i>Le vêtement incarné. Les métamorphoses du corps</i>. Paris, Calmann-Lévy, 1992, pp.53-68.</p>		
<p style="text-align: center;">Partea a doua O ANTROPOLOGIE ÎN DIALOG</p>	Prelegerea, dialogul	3 ore
<p>Cap I : Nașterea și erupția imaginii</p> <ul style="list-style-type: none"> - texte mitice ale originii - adevăr științific și adevăr teologic - dialogul dintre știință și teologie <p>SĂPLĂCAN Călin; BODEA Marcel Smilihon. <i>Teologie analitică. Logică și limbaj teologic</i>. Cluj-Napoca, PUC, 2023.</p> <p>LACROIX, Xavier. <i>Le corps de chair. Les dimensions éthique, esthétique et</i></p>		

<p><i>spirituelle de l'amour</i>. Paris, Cerf, 1992, pp.287-293.</p> <p>GOUNELLE, André. « La notion de frontière à partir de Paul Tillich » in <i>Autres Temps. Les cahiers du christianisme social</i>, nr. 33-34, 1992.</p>		
<p>Cap II : Pasiune trupului, pasiunea imaginii</p> <ul style="list-style-type: none"> - stadiul oglinzii la Lacan : realul, imaginarul și simbolicul - complexul lui Oedip - dialogul dintre psihanaliză și teologie <p>SIMON, Michel. « Comment nous devenons un sujet humain. L'importance du symbolique dans l'œuvre de Jacques Lacan. », in "<i>Masses ouvrières</i>", nr. 409, Paris, Ed. ouvrières, 1986.</p> <p>THÉVENOT, Xavier. <i>Repères éthiques pour un monde nouveau</i>. Mulhouse, Ed. Salvator, 1982, pp.46-52.</p>		
<p>Cap III : Omul creat după imaginea lui Dumnezeu</p> <ul style="list-style-type: none"> - vocația spirituală a corpului - corpul psihic și corpul spiritual <p>LACROIX, Xavier. <i>Le corps de chair. Les dimensions éthique, esthétique et spirituelle de l'amour</i>. Paris, Cerf, 1992, pp. 260-276.</p>		
<p>A treia parte O ETICĂ A PRIVIRII</p>	Prelegerea, dialogul	3 heure s
<p>Cap I : Privirea și nașterea legăturii inter subiective</p> <ul style="list-style-type: none"> - o privire care: țineste, care menține distanțe, absentă <p>MARCELLI, Daniel. <i>Les yeux dans les yeux. L'énigme du regard</i>. Paris, Albin-Michel, 2006, pp. 40-43.</p>		
<p>Cap II : Între-doi sau perspectiva erotică</p> <ul style="list-style-type: none"> - erotismul: între comuniune și violență - caracterul dramatic al erotismului <p>RICOEUR, Paul. «La sexualité. La merveille, l'errance, l'énigme », <i>Esprit</i>, nr.28, Nov.1960, pp.1665-1675.</p> <p>LACROIX, Xavier. <i>Le corps de chair. Les dimensions éthique, esthétique et spirituelle de l'amour</i>. Paris, Cerf, 1992, pp. 57-71.</p>		
<p>Cap III : O imagine a corpului împărtășită (Ham, Moise, Isus)</p> <ul style="list-style-type: none"> - interzisul privirii - idolul - icoana <p>VOGELS, Walter. « Cham découvre les limites de son père Noé » in <i>Nouvelle Revue de Théologie</i>, n° 109(4), 1987.</p> <p>WENIN, André. <i>D'Adam à Abraham ou les errances de l'humain. Lecture de Genèse 1,1-12,4</i>. Paris, Cerf, 2007, pp.201-204.</p> <p>TURIOT, Cécile. « Une lecture du « veau d'or » » in <i>Sémiotique & Bible</i>, 43, sept.1986, Lyon, Cadir, 1986.</p>		
<p>CONCLUZII GENRALE: ADEVĂRUL CORPULUI ȘI LIBERTATEA PRIVIRII</p> <ul style="list-style-type: none"> - forțe și limite ale metodei frontierei - adevărul corpului - libertatea privirii - manipularea imaginilor <p>MONDZAIN, Marie-José. <i>Le commerce des regards</i>. Paris, Seuil, 2002, p.141-177.</p>		2 ore
<p>Bibliographie :</p> <p>BAUDRILLARD, Jean. <i>De la séduction</i>. Paris, Galilée, 1979.</p> <p>BOREL, France. <i>Le vêtement incarné. Les métamorphoses du corps</i>. Paris,</p>		

<p>Calmann-Lévy, 1992.</p> <p>CHEVALIER, Laurent. <i>La frontière entre la guerre et la paix. Du signe au sexe, le théâtre sacrificiel de l'homme</i>. Paris, L'Harmattan, 2003.</p> <p>COTTIN, Jérôme. <i>Le regard et la parole. Une théologie protestante de l'image</i>. Genève, Labor et Fides, 1994.</p> <p>GOUNELLE, André. « La notion de frontière à partir de Paul Tillich » in <i>Autres Temps. Les cahiers du christianisme social</i>, nr. 33-34, 1992.</p> <p>GOUNELLE, André. « La notion de frontière à partir de Paul Tillich » in <i>Autres Temps. Les cahiers du christianisme social</i>. N°33-34, 1992.</p> <p>LACROIX, Xavier. <i>Le corps de Chair</i>. Paris, Cerf, 1992.</p> <p>LASK Tomke, „Grenze/fronți�re : le sens de la frontière” in <i>Quaderni</i>. N. 27, Automne 1995. Penser la frontière.</p> <p>MAFFESOLI, Michel. <i>Au creux des apparences</i>. Paris, Biblio/Essais, 1993.</p> <p>MARCELLI, Daniel. <i>Les yeux dans les yeux. L'énigme du regard</i>. Paris, Albin-Michel, 2006.</p> <p>MARZANO-PARISOLI, Maria Michela. <i>Penser le corps</i>. Paris, PUF, 2002.</p> <p>MONDZAIN, Marie-José. <i>Le commerce des regards</i>. Paris, Seuil, 2002.</p> <p>OUAKNIN, Marc-Alain. <i>Concerto pour quatre consonnes sans voyelles</i>. Paris, Ed. Payot & Rivages, 1998</p> <p>RICOEUR, Paul. «La sexualité. La merveille, l'errance, l'énigme ��», <i>Esprit</i>, nr.28, Noy.1960.</p> <p>S��PL��CAN C��lin. <i>Une ��thique du regard</i>. Cluj-Napoca, 2014, pp. 7-14</p> <p>S��PL��CAN C��lin; BODEA Marcel Smilihon. <i>Teologie analitic��. Logic�� ��i limbaj teologic</i>. Cluj-Napoca, PUC, 2023.</p> <p>SIMON, Michel. « Comment nous devenons un sujet humain. L'importance du symbolique dans l'œuvre de Jacques Lacan. �� », in <i>"Masses ouvrières"</i>, nr. 409, Paris, Ed. ouvrières, 1986.</p> <p>THÉVENOT, Xavier. <i>Repères éthiques pour un monde nouveau</i>. Mulhouse, Ed. Salvator, 1982.</p> <p>TURIOT, Cécile. « Une lecture du « veau d'or » �� » in <i>Sémiotique & Bible</i>, 43, sept.1986, Lyon, Cadir, 1986.</p> <p>VOGELS, Walter. « Cham découvre les limites de son père No�� » in <i>Nouvelle Revue de Théologie</i>, n�� 109(4), 1987.</p> <p>WENIN, André. <i>D'Adam �� Abraham ou les errances de l'humain. Lecture de Genèse 1,1-12,4</i>. Paris, Cerf, 2007.</p>		
8.2 Seminar / laborator	M��tode de predare	Observat��ii
Sem 1 : Prezentare general�� a seminarului, a metodei de lucru ��i ��mp��r��irea sarcinilor	Dialogul	
Sem 2 : C��lin S��PL��CAN, « Langage et frontière » in <i>Studia Theologia Catholica</i> , LI 3,2006, pp. 23-32	Analiza de texte ��i dezbater��a	
Sem 3 : Jocelyn BENOIST. „ <i>L'��d��e de phénoménologie</i> . Paris, Beauchesne, 2001, pp.38-40 et 45-49	Analiza de texte ��i dezbater��a	
Sem 4 : Alain HOUZIAUX. « Le royaume de Dieu, d'��pim��nide et de Gödel » in <i>Autres Temps. Les cahiers du christianisme social</i> , 1992, nr. 33-34, pp. 75-84.	Analiza de texte ��i dezbater��a	
Sem 5 : Philippe FONTAINE, « Des frontières comme ligne de front : une question d'intérieur et d'extérieur. ��l��ments de sociotopologie �� », in <i>Cités</i> , 2007/3, n�� 31, pp. 119-126.	Analiza de texte ��i dezbater��a	

Sem 6 : Eric FUCHS. „L’homme et femme à l’image de Dieu. Une théologie biblique de la sexualité” in <i>Le désir et la tendresse</i> , Paris, Labor et Fides, 1988, pp. 29-36.	Analiza de texte și dezbateră	
Sem 7 : Simone KORFF-SAUSSE, « Ils ne sont pas beaux... » Le devenir psychique de la laideur, in <i>Champ psy</i> , 2002/2 no 26, p. 81-104.	Analiza de texte și dezbateră	
Sem 8 : Dominique GREINER, « Quand les théologiens parlent du handicap » Un survol de la littérature anglo-saxonne, in <i>Revue d'éthique et de théologie morale</i> , 2009/HS n°256, p. 127-145.	Analiza de texte și dezbateră	
Sem 9 : Sorin ȘELARU, Imago Dei - fondement de l’anthropologie théologique in <i>Journal for Interdisciplinary Research on Religion and Science</i> , No. 5, 2009, p. 103-125.	Analiza de texte și dezbateră	
Sem 10 : Marie-José MONDZAIN, <i>Image, icône, économie</i> . Conférence, p.1-20.	Analiza de texte și dezbateră	
Sem 12 : Axel HONNETH, « Visibilité et invisibilité. Sur l'épistémologie de la „reconnaissance,, », in <i>Revue du MAUSS</i> , 2004/1 no 23, p. 137-151.	Analiza de texte și dezbateră	
Sem 13 : Film dezbateră: Elephant man (David Lynch) - 1980	Vizionare film și dezbateră	
Sem 14 : Concluzii. Muncă recapitulativă.	Analiză și dezbateră	

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

--

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- capacitate de elaborare a unei munci argumentate cu poziții proprii - stăpânirea și confruntarea conceptelor - capacitate de creativitate în raport cu subiectele cerute	- Examen	80%
10.5 Seminar/laborator	Activitate seminar	Verificare continuă	20 %
10.6 Standarde minimale de performanță			
Parcursarea biografiei obligatorii Cunoașterea conceptelor fundamentale și a metodei (menționate în fișa disciplinei) Participarea la 80% din seminarii			

Data completării
25. 01. 2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament

Semnătura directorului Școlii Doctorale